

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin häirintää sekä pesien ja munien hävittämistä

1 Hakija

Lappajärven kunta

2 Asia

Lupahakemus kalatiiran (*Sterna hirundo*) pesien ja munien hävittämiseen kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi Kivitipun rakennuksien katoilta ja aallonmurtajilta Lappajärvellä, Etelä-Pohjanmaalla.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa arviolta 40 kalatiiran pesän ja niissä olevien munien hävittämiseen. Hakemusalue kattaa Kivitipun rakennuksien katot ja aallonmurtajat Nykälänniemellä. Kivitipussa on hotellitoimintaa sekä hyvinvointialueen toimintoja kuten laboratoriot, vanhuspalvelut ja työterveysvastaanotto, myöhemmin tänä vuonna myös eläinlääkäri sekä hammashoito. Aallonmurtajissa on 50 venepaikkaa. Tämän vuoden osalta kalatiirat eivät ole vielä 28.4. aloittaneet pesintää. Tarvittaessa harjoitetaan aktiivista liikkumista alueella.

Lupaa haetaan ajalle 1.5.–20.8. vuosille 2026–2028 lomasesongin ajaksi kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kalatiirat syöksyvät ihmisten päälle ja nokkivat saaden aikaan naarmuja. Vuonna 2024 vahinkoja on torjuttu hävittämällä tiirojen pesät ja munat poikkeusluvan nojalla. Myös vuodelle 2025 haettiin poikkeuslupaa, mutta hakemukseen ei saatu lisätietoja ajallaan ja lopulta hakemus peruttiin. Kalatiiroja pesi noin 50 paria ja sattui useita hyökkäyksiä asiakkaita kohtaan, tilanne oli välillä kaoottinen.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Kalatiira on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty.

Luonnonsuojelulain 70 § kieltää rauhoitettujen eläinlajien tahallisen häirinnän, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muutonaikaisilla levähdysalueilla tai muuten lajien elämänkierron kannalta tärkeillä alueilla.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan Lupa- ja valvontavirasto voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan kalatiirojen häirintään sekä pesien ja munien hävittämiseen alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 1.4.–31.7. välisenä aikana vuosina 2026–2028 Kivitiipun rakennusten katoilla ja aallonmurtajilla Lappajärven Nykälänniemellä.
2. Pesintä on pyrittävä ennaltaehkäisemään ennen pesinnän alkamista ja pesinnän aikaisessa vaiheessa aktiivisten ja passiivisten häirintä- ja karkotusmenetelmien avulla. Lupa-alueella tulee liikkua mahdollisimman usein kalatiiroja karkottaen, pesinnän estämiseen voi käyttää mm. pressusteitä, harsoa, lippusiimoja, lintupiikkejä ja -verkkoja sekä erilaisia pelotteita. Häirintä- ja karkotusmenetelmiä tulee jatkuvasti ylläpitää ja kehittää.
3. Mikäli kalatiiroja em. toimista huolimatta pyrkii pesimään lupa-alueella, saa tällä luvalla hävittää kalatiirojen rakenteilla olevat pesärakennelmat ja pesät.
4. Tällä luvalla hävittää enintään viisitoista (15) kalatiiran munaa luvan voimassaolon aikana. Kalatiiran poikasia ei saa siirtää tai tappa.
5. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
6. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimessa) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
7. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
8. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
9. Luvan käytöstä tulee raportoida vuosittain 31.12. mennessä. Raportointivelvoite on voimassa 31.12.2028 asti. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/69878/2026 varustettuna. Raportista tulee ilmetä milloin ja kuinka paljon pesiä ja muniä on hävitetty. Lisäksi on raportoitava käytetyistä pesinnän ennaltaehkäisy- ja häirintätoimenpiteistä sekä niiden vaikutuksesta kalatiirojen pesintään alueella. Yhteenvedon perusteella voidaan arvioida toimien vaikutusta kalatiirojen aiheuttamiin ongelmiin.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Kalatiirojen aggressiivisesta pesien puolustamisesta ja ulostuksesta aiheutuu vaaraa ja terveysriski. Kivitiipun rakennuksissa on mm. hotellitoimintaa sekä erilaisia terveyspalveluita, joiden johdosta alueella liikkuu hyökkäyksille erityisen alttiita ihmisiä kuten vanhuksia ja liikuntarajoitteisia. Myös aallonmurtajissa pesivät kalatiirat aiheuttavat vaaratilanteita, kun veneisiin nouseaan ja niistä poistutaan.

Alueella on ollut voimassa poikkeuslupa VARELY/2181/2024 vuonna 2024. Luvan nojalla hävitettiin kalatiiran pesiä lupaehdoissa sallitulla tavalla, jolloin osa linnuista siirtyi

lähellä olevalle aallonmurtajalle. Ennaltaehkäisevät ja karkottavat toimet vähensivät häiriötä, mutta ongelma ei poistunut kokonaan. Erityisesti Hotelli Kivitiipun katolla käytettiin seuraavia keinoja pesintöjen ennaltaehkäisyyn: pressuesteet, UV-geelit, lippusiimat ja heijastimet, tekokäärmeet ja haukkaleijat, säännölliset käynnit katolla sekä aktiivinen liikkuminen alueella lintujen häiritsemiseksi. Viime vuonna, kun poikkeuslupaa pesien hävittämiseen ei ollut, tilanne paheni uudelleen.

Kalatiirujen pesinnän estäminen on perusteltua, eikä tähän ole käytännössä osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua kuin ensisijaisesti pesinnän ennaltaehkäiseminen ja pesimään asettumisen häiritseminen, ja toissijaisesti pesien ja munien hävittäminen. Koska pesintään tulee puuttua jo sen alkuvaiheessa, on hävitettävien munien määrää rajattu. Tällä luvalla saa kolmen vuoden aikana hävittää yhteensä viisitoista munaa. Tällöin voidaan puuttua sellaisiin yksittäisiin tilanteisiin, joissa kalatiira ehtii ennaltaehkäisystä huolimatta munimaan, mahdollisesti ilman näkyvää pesärakennetta.

Pesimäajan (1.4.–31.7.) ulkopuolella tehtävät kalatiiran pesien poistot ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet eivät edellytä poikkeuslupaa, joten niitä voidaan jatkaa myös poikkeusluvan päättymisen jälkeen. Ongelman ratkaisun kannalta on tärkeää varmistaa ennen pesimäkauden alkua, ettei katoille ole jäänyt pesämateriaalia.

Luvan mukainen pesinnän estäminen ei heikennä kalatiiran suotuisaa suojelutasoa, sillä lajin kanta alueella on elinvoimainen. Pesinnän estämisen painopisteen ollessa pesinnän alkuvaiheessa, osa häirityistä linnuista ohjautuu todennäköisesti muualle pesimään, mikä pienentää toimenpiteiden vaikutusta alueen kalatiirapopulaation pesimämenestykseen.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

8 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaaminen edellyttää, että luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida tarvittaessa ryhtyä ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

10 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty/allekirjoitettu viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Liisa Maanpää-Pakkanen ja ratkaissut ylitarkastaja Salli Uljas.

11 Käsittelymaksu

1 500 euroa. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

Liitteet

Valitusosoitus
Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

ympäristöministeriö
Suomen ympäristökeskus
Pohjanmaan poliisilaitos
SLL Pohjanmaan luonnonsuojelupiiri
Tapiola Pohjanmaa ry.
Suomenselän lintutieteellinen yhdistys

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV
Puhelinvaihte: 0295 254 000
kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/69878/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/69878/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Maanpää-Pakkanen Liisa 30.04.2026 11:03

Ratkaisija Uljas Salli 30.04.2026 11:08